

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره¹» ویژه دوره‌های کارآموزی/ کارورزی

اطلاعات کلی دوره:

عنوان دوره کارآموزی/ کارورزی: کارآموزی بهداشت باروری، بهداشت مادر و کودک و تنظیم خانواده در

عرصه

نام بیمارستان/ مرکز بالینی: مرکز جامع سلامت فرمانفرمائیان و مرکز جامع سلامت شهید احمدی

نام بخش/ گروه: گروه آموزشی مامایی و سلامت باروری

مسئول آموزش: دکتر شهین بزازیان

اعضای هیأت علمی مدرس در دوره: دکتر شهین بزازیان، خانم زهرا ارجمندی، خانم کاشفی

اطلاعات تماس مسئول آموزش: 61054208

طول دوره: 20 روز

مرور اجمالی/ توصیف کلی دوره (انتظار می‌رود مسئول برنامه، ضمن ارائه توضیحاتی کلی، دوره را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

آشنایی فراگیران در زمینه ارائه کلیه خدمات بهداشتی سلامت باروری و پایش رشد و تکامل کودک زیر 5 سال؛ واکسیناسیون؛ مراقبت از مادران باردار؛ مشاوره شیردهی، بلوغ، یائسگی؛ انجام پاپ اسمیر و معاینه سینه، غربالگری نوزادان

پیامدهای یادگیری مورد انتظار²:

- 1- پایش رشد و تکامل کودک را به طور صحیح انجام دهد.
- 2- واکسیناسیون گروه هدف را براساس دستورالعمل‌های بهداشتی به طور صحیح انجام دهد.
- 3- مراقبت‌های بهداشتی و مشاوره ای مادران در زمینه بارداری، شیردهی، فرزندآوری را انجام دهد.

1. Course Plan

2. Expected Learning Outcomes

4- مراقبت‌های مربوط به گروه نوجوانان، میانسالان، سالمندان را بر اساس بوکلت های تعیین شده وزارت بهداشت ارائه دهد.

5- مشاوره زوجین قبل از ازدواج را بر اساس دستورالعمل‌های بهداشتی انجام دهد.

اهم فعالیت‌های یاددهی- یادگیری متناظر با هر یک از پیامدهای یادگیری¹:

فعالیت‌های یاددهی- یادگیری متناظر با پیامد یادگیری:

- 1- بحث در گروه‌های کوچک
- 2- آموزش مبتنی بر مساله
- 3- ایفای نقش در قالب مراقب سلامت
- 4- سناریو

وظایف و مسئولیت‌های کارآموزان/ کارورزان در دوره بالینی (سیاست‌ها و ضوابط دوره):

- 1- حضور به موقع دانشجویان در محل کارآموزی
- 2- رعایت پوشش حرفه ای
- 3- رعایت رفتار حرفه ای
- 4- عملکرد بالینی مناسب
- 5- انجام تکالیف تعیین شده توسط استاد

نحوه ارزیابی کارآموزان/ کارورزان:

- نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی) : تکوینی/تراکمی
- روش ارزیابی دانشجو:
- تکوینی: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی بر اساس بازخورد و میزان اعمال اصلاحات و تغییرات از سوی دانشجو.
- تراکمی: بر اساس حضور به موقع و فعال، رعایت پوشش حرفه ای، رعایت رفتار حرفه ای، عملکرد بالینی مناسب و مهارت‌های کسب شده، تکالیف ارائه شده از سوی دانشجو، ارزشیابی پایان دوره

▪ سهم ارزشیابی هر نوع/ روش در نمره نهایی دانشجو با لحاظ کردن سهم رعایت آیین‌نامه ابلاغی پوشش حرفه ای

- 1- حضور به موقع و فعال در کارآموزی (2 نمره)
- 2- رعایت پوشش حرفه ای (2 نمره)
- 3- ارزشیابی بالینی روزانه (انجام شرح حال، معاینه و تشخیص صحیح، ارائه آموزش و مشاوره مناسب 10 نمره)

1. برخی نکات کاربردی، در انتهای چارچوب (پیوست شماره 1) ارائه شده است.

4- شرکت در مباحث و انجام تکالیف تعیین شده (2 نمره)

5- رعایت رفتار حرفه ای (2 نمره)

6- ارزشیابی پایان دوره (2 نمره)

منابع یادگیری:

منابع شامل کتب مرجع، نشریه‌های تخصصی و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

- ✓ منابع مربوط به درس بارداری و زایمان و بیماریهای زنان آخرین چاپ
- ✓ منابع مربوط به بهداشت 1 و 2 و 3 و اصول تغذیه و تغذیه درمانی مادر و کودک
- ✓ درسنامه پزشکی پیشگیری اجتماعی پارک، جان ادرت، آخرین چاپ
- ✓ مراقبت ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیر پزشک)
- ✓ مراقبتهای ادغام یافته ناخوشی های اطفال (ویژه غیر پزشک)
- ✓ بوکلت میانسالان، کتب مراقبت سالمندان
- ✓ بوکلت باروری سالم و جمعیت
- ✓ دستورالعمل واکسیناسیون کشوری
- ✓ بررسی عوارض ناخواسته ایمن سازی (Surveillance AEFI)، (سازمان جهانی بهداشت، ترجمه: وزارت بهداشت، معاونت سلامت مرکز مدیریت بیماریها)
- ✓ مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)
- ✓ نظام کشوری مراقبت مرگ مادری، وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران
- ✓ آخرین پروتکل های وزارت بهداشت در خصوص بهداشت باروری، مادر و کودک و تنظیم خانواده

ب) وب سایت www.UpToDate.com; www.Healthline.com; www.WebMed.com;

www.mayoclinic.com بسته به موضوع در مورد وبسایت‌های اختصاصی در هر جلسه راهنمایی میشود.

ج) منابع برای مطالعه بیشتر:

کتاب بهداشت دکتر حاتمی آخرین ویرایش

کتاب دکتر سوسن پارسا آخرین ویرایش

مقالات **Google Scholar**

برنامه زمان بندی هفتگی:

خواهشمند است جدول زیر به دقت تکمیل شود. برخی خانه های جدول به صورت فرضی و تنها برای مثال، تکمیل شده اند. مباحث دیگر بر اساس کیسهای دیده شده در روز توسط دانشجویان و در حقیقت آموزش مبتنی بر مسئله می باشد.

روزهای هفته	تاریخ و ساعت	فعالیت های آموزشی (حضور)
روز اول	7:30-13	پایش رشد کودک
روز دوم	7:30-13	واکسیناسیون
روز سوم	7:30-13	شیردهی
روز چهارم	7:30-13	مراقبت پره ناتال
روز پنجم	7:30-13	مراقبتهای پس از زایمان
روز ششم	7:30-13	مشاوره فرزندآوری و باروری سالم
روز هفتم	7:30-13	مراقبت میانسالان
روز هشتم	7:30-13	مراقبت سالمندان
روز نهم	7:30-13	مراقبت نوجوانان
روز دهم	7:30-13	مشاوره و آموزش بلوغ
روز یازدهم	7:30-13	معاینات سینه و آموزش خودمراقبتی در سرطان پستان
روز دوازدهم	7:30-13	انجام پاپ اسمیر
روز سیزدهم	7:30-13	برگزاری کلاس آمادگی زایمان
روز چهاردهم	7:30-13	برگزاری کلاس رابطین بهداشتی و انجام آموزش های لازم
روز پانزدهم	7:30-13	مشاوره زوجین قبل از ازدواج
روز شانزدهم	7:30-13	غربالگری پاشنه پای نوزادان
روز هفدهم	7:30-13	معاینات ژنیکولوژی
روز هجدهم	7:30-13	تغذیه تکمیلی
روز نوزدهم	7:30-13	پایش تکامل کودک ASQ
روز بیستم	7:30-13	کار با سامانه سیب
امکانات آموزشی مورد نیاز		امکانات معمول مرکز بهداشت شامل ترازو، قدسنج، تخت معاینه، فشارسنج، سونیکید و...

پیوست 1

نکات کاربردی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که می خواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی ... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی- یادگیری

منظور از فعالیت‌های یاددهی، مجموعه فعالیت‌هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی-یادگیری متمرکز بر روش‌های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه‌های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش‌های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت‌های یادگیری، مجموعه فعالیت‌هایی است که کارآموزان/ کارورزان به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش‌ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند¹، گراند راند² و ژورنال کلاب³، ارائه کنفرانس‌های آموزشی⁴

روش‌های ارزیابی کارآموزان/ کارورزان

ارزیابی کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم‌گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهرهمندی از انواع روش‌های ارزیابی صورت می‌پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری⁵ با استفاده از انواع آزمون‌های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه‌ای، جور کردنی، استدلال محور و ...
- ارزیابی عملکردی⁶ در محیط‌های شبیه‌سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی⁷ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون‌های ویژه ارزیابی عملکرد
- ارزیابی در محیط کار⁸ با ذکر فعالیت‌هایی که کارآموزان/ کارورزان به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط‌های کار واقعی انجام می‌دهند. نظیر انجام پروسیجرهای مختلف و با استفاده از انواع روش‌های ارزشیابی در محیط کار مانند:
 - ارزشیابی 360 درجه⁹
 - بررسی پورت فولیو¹⁰ و لاگ بوک¹¹
 - استفاده از Global rating form¹²

1. Round

2. Grand Round

3. Journal Club

4. Didactic Conferences

5. بر طبق برنامه‌های آموزشی دوره‌های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه‌ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از 50 درصد نمره نهایی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از 25 درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

6. Performance Based Assessment

7. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)

8. Workplace Based Assessment

9. Multi Source Feedback (MSF)

10 Portfolio

11 Logbook

12. در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی‌های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می‌شود و بر طبق برنامه‌های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر 50% ارزیابی نهایی کارآموز بوده و در دوره کارورزی، حداقل 40% و حداکثر 75% ارزیابی نهایی کارورز می‌باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص‌های عملکرد دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی‌های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه‌های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می‌شود.

➤ استفاده از روش‌هایی مانند¹DOPS، ²Mini-CEX و با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

1 . مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

2. Mini Clinical Evaluation Exercise: در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می‌کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه‌بندی به هر کدام از توان‌مندی‌های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می‌دهد. در این نوع آزمون انتظار می‌رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی شود.